

Det kongelige finansdepartement
ref:14/3202 SL SWN/KR

Deres ref.:

Vår ref.: 14/2517 - 3137/15 - 232 &13

Dato: 02.03.2015

Høringsuttalelse - overføring av skatteoppkravingen til Skatteetaten

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Lenvik kommune vedtatt av Lenvik formannskap 24.2.2015 vedrørende overføring av skatteoppkravingen til Skatteetaten.

Vedtak fra kommunestyret (5. mars) oversendes i etterkant.

Med hilsen

Geir-Henning Iversen
økonomisjef

Kopi til:
Kemner Lenvik kommune

Vedlegg:
Høringsuttalelse Lenvik kommune
Vedtak fra formannskap

Høring – Forslag om statliggjøring av skatteoppkreveren

1. Innledning

Rådmannen viser til høringsbrev av 01.12.2014 og til eget brev fra departementet til Lenvik kommune av 04.12.2014 om at også vi er høringsinstans i spørsmålet om å overføre skatteoppkreveren til Skatteetaten. Frist for høringsuttalelser er satt til 02.03.2015.

Forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverne har vært oppe flere ganger før, men aldri fått flertall i Stortinget. Rådmannen mener dagens kommunale løsning er den beste da den gir svært gode resultater og fremstår som effektivt organisert.

Rådmannen mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for provenytnap, reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell. Samtidig er Rådmannen av den oppfatning av at spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den varslede kommunereformen.

2. Skatteoppkreveren er viktig for Lenvik kommune

Skatteoppkreverfunksjonen er viktig for hele vår lokale økonomistyring. Skatteoppkreveren inngår i det totale økonomiske fagmiljøet i kommunen, og bidrar med sin kompetanse. Vår erfaring er at vi fanger opp avvik fra forventet skatteinntang langt raskere enn man klarer på nasjonalt plan. Dette gir oss mulighet til å justere driften tidligere enn dersom vi måtte vente på de offisielle justerte skattetallene fra skatteetaten.

3. Forslaget innebærer en klar risiko for provenytnap

Dagens organisering har en måloppnåelse som ligger helt i verdenstoppen. Lenvik kommunes egen skatteinnkreving har en måloppnåelse på 99,94 % og 99,60 % for hhv. forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Rådmannen ser ingen grunn til å statliggjøre vår skatteoppkreverfunksjon fordi det er lite sannsynlig at resultatene vil bli bedre dersom disse oppgavene skal utføres på sentralt eller regionalt hold.

Rådmannen vurderer departementets forslag til å innebære en klar risiko for provenytnap. Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics, som har gått gjennom tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkrevingsprosent.

Beregningene viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenytnap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser videre at endringer i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomt, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er lite sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede hentet ut, slik at for de sakene som behandles manuelt, som vil være de samme sakene uansett organisering, er utøvelse av lokalt skjønn et mål og en forutsetning for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og MVA har den kommunale innkrevingen gjennomgående bedre resultater enn statlig, med en kommunal måloppnåelse på 99,8 % mot statlig måloppnåelse på 99,4 %. Da det her er snakk om meget store beløp vil selv små forskjeller i måloppnåelse kunne ha merkbar betydning for provenyet til Lenvik kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenytnap synes utilstrekkelig og overfladisk. Den tar ikke høyde for overnevnte momenter og gir inntrykk av å være tilpasset ønsket resultat.

4. Nærheten til skattesubjektene forklarer de gode resultatene i forskuddsordningen og er viktig i kampen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet

Rådmannen jobber proaktivt og preventivt for å sikre at arbeidsgiverne i Lenvik kommune innberetter riktig grunnlag. Vår arbeidsgiverkontroll innebærer synlig og merkbar aktivitet overfor arbeidsgiverne. Arbeidsgiverkontrollen gjør et viktig preventivt arbeid som bidrar til at våre arbeidsgivere innberetter riktig grunnlag og gjennomfører, beregner og innbetaler korrekt forskuddstrekk, utleggstrekk og arbeidsgiveravgift. Vår regnskapskontrollør purrer når kommunen ikke mottar oppgaver innen frist, kontakter dem pr telefon når de har innberettet feil, oppsøker dem fysisk og etterspør oppgaver hvis det ikke oppnås respons på våre henvendelser. Gjennom vår tette arbeidsgiverkontroll avdekkes det som skulle vært innberettet.

Det er dette arbeidet og nærheten til innbyggerne, kombinert med forskuddsordningen, som gir dagens gode resultater.

Rådmannen mener derfor at nærhet til innbyggerne og lokalkunnskap i stor grad bidrar både til forskuddsordningen suksess og til de gode resultatene for innkreving av de andre skattartene.

Nærheten til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. Lokal tilstedeværelse som kontrollinstans har en klar preventiv effekt. Dersom skatteoppkreveren statliggjøres og sentraliseres, vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollsubjektene øke i vesentlig grad. Mange kommuner og byer vil ikke ha noen kontrollinstans overheadet. For Lenvik kommune vil nærmeste kontrollinstans være Tromsø, som innebærer en avstand på 160 km. Rådmannen vurderer denne økte avstanden som en betydelig risikofaktor for økt svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

I den andre enden av skalaen er det også Rådmannens erfaring at nærheten til innbyggerne er viktig for å bistå de vanskeligstilte skattyterne; de som ikke alltid kan hjelpe seg selv eller som av andre grunner ikke kan ivareta sine egne interesser. Nærhet og lokalkunnskap er viktig også for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

5. Betydningen for den kommunale pengeinnkrevingen

Skatteoppkreverne er i dag en viktig og godt integrert del av kommunens lokale administrasjon.

Kommunalt ansvar for skatteoppkrevingen har bidratt til at kommunene har kunnet bygge opp innfordringsmiljøer i egen organisasjon med god kompetanse for innfordring av både skattekrav og kommunale krav. Lenvik kommune mener en overføring av skatteoppkrevingen til staten vil gjøre at kommunene mister denne synergien, og kommunene blir da mindre robuste på innkreivingsområdet. Innfordringen av kommunale krav kan forventes å bli mindre effektiv enn i dag fordi synergiene man har i dag vil forsvinne. Det vil være rimelig å anta at en rekke kommuner ser seg nødt til å outsource den kommunale innfordringen til private aktører.

6. Betydningen for innbyggerne og næringslivet

Forslaget innebærer en betydelig sentralisering av statlige arbeidsplasser. Næringslivet på mindre steder vil miste en av sine viktigste offentlige informasjonskanaler og samarbeidspartnere. Det antas at dette kan være spesielt krevende for bedrifter i etableringsfasen. For innbyggere med betalingsvansker vil forslaget med en betydelig sentralisering, samt at skyldnere må forholde seg til to innkreivingsinstanser (staten og kommunen), bidra til å gjøre kontakten vanskeligere og heve terskelen for innbyggerne. I de tilfeller kommunen ser seg nødt til å outsource den kommunale innfordringen, vil skyldnerne i kommunene bli belastet med økte gebyrer og salærer som følge av dette.

7. Forslaget bør inngå som en naturlig del av kommunereformen

Departementet hevder skatteinnkreivning ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det skal utøves *«liten grad av skjønn»*. Rådmannen mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til gode resultater. Nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold, bidrar til både lojalitet og legitimitet til dagens skattesystem.

Forslaget om statliggjøring kommer midt i kommunereformen. Et uttalt mål i kommunereformen er å *«flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner»*. Regjeringen sier den vil *«vise mer tillit til lokalpolitikere og gi kommunene mer handlingsrom. Alternativet er fortsatt sentralisering.»* Å statliggjøre skatteoppkreveren er derfor i strid med de uttalte målene for kommunereformen.

Stortinget ga sin tilslutning i Prop. 95 S (2013–2014) til retningslinjer for oppgavefordeling mellom stat og kommuner. Departementet trekker særlig frem punkt 3 som et argument for statliggjøring nå:

«oppgaver som ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske oppfatninger og lokalpolitiske forhold, og som derfor er kjennetegnet av standardisering, regelorientering og kontroll, bør i utgangspunktet være et statlig ansvar». Dette er derfor i tråd med oppgave- og ansvarsfordelingen som skal vurderes i kommunereformen.»

Flere av de andre prinsippene, for eksempel punkt 1: *«Oppgaver bør legges på lavest mulige effektive nivå.»* trekker imidlertid i den andre retningen og taler for fortsatt kommunal organisering. Samlet sett er det lite ved skatteoppkreverens oppgaver som tilsier at de, etter nevnte retningslinjer, klart faller utenfor de områdene som skal behandles i kommunereformen. Forskuddsordningen spesielt og skatteinnkreivning generelt, er og bør være påvirket av lokale- og lokalpolitiske forhold.

Etter rådmannens vurdering er organiseringen av skatteoppkreveren en naturlig del av den totale gjennomgangen av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommuner i kommunereformen.

Rådmannen mener derfor det er uheldig å forsere en beslutning om dette nå og anbefaler at spørsmålet undergis en samlet behandling i kommunereformen.

8. Oppsummering

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster, og klar risiko for provenytnap gjør at Lenvik kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Rådmannen mener dagens løsning gir de beste resultatene og fremstår som en effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater i skatteinnkrevingen. Rådmannen mener Lenvik kommune selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringens foreslåtte områder.

Rådmannen vil også bemerke at høringsdokumentene i svært liten grad gir noen begrunnelse for hvorfor skatteoppkreverfunksjonen skal overføres. Hovedspørsmålet om hvorfor overføringen skal skje, er i svært liten grad utredet. Dette til tross for at forslaget kan få betydelige negative konsekvenser for Lenvik kommune og som nevnt innebære en risiko for vår likviditet, økonomistyring og økonomikompetanse. Som følge av at en eventuell statliggjøring vil være irreversibel er Rådmannen negativ til departementets forslag.

Lenvik kommune anbefaler at statliggjøring av skatteinnkreving ses i sammenheng med oppgavefordelingen mellom de ulike forvaltningsnivåene i kommunereformarbeidet.

Saksprotokoll

Utvalg: Lenvik formannskap
Møtedato: 24.02.2015
Sak: 14/15

Resultat: Innstillinga m/tillegg vedtatt

Arkivsak: 14/2517

Tittel: **Saksprotokoll: Høringsuttalelse - Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten**

Behandling:

Tilstede samtlige 7 medl/varamedlemmer
Vedtaket var enstemmig.

Louis S. Edvardsen fremmet på vegne av H/FrP/SP/AP/LLslikt tilleggsforslag:

- Lenvik formannskap viser til Lenvik kommunes strategi for etablering av statlige arbeidsplasser i kommunen.
- Lenvik formannskap ber ordføreren følge opp Lenvik kommunes strategi, og aktivt arbeide for at skatteoppkreving fra Skatteetaten etableres i Lenvik.

Avstemming:

Det stemmes først over rådmannens innstilling, så over tilleggsforslaget.

- rådmannens innstilling – enstemmig
- tilleggsforslaget – enstemmig.

Formannskapets innstilling (rådmannens tilråding m/tillegg – enstemmig):

1. Lenvik kommunestyre anbefaler at statliggjøring av skatteinnkreving ses i sammenheng med oppgavefordelingen mellom de ulike forvaltningsnivåene i kommunereformarbeidet.
2. Høringsuttalelsen med vedtak oversendes Finansdepartementet.

Tilleggsforslag:

- Lenvik formannskap viser til Lenvik kommunes strategi for etablering av statlige arbeidsplasser i kommunen.
- Lenvik formannskap ber ordføreren følge opp Lenvik kommunes strategi, og aktivt arbeide for at skatteoppkreving fra Skatteetaten etableres i Lenvik.